

землеробства і засобів обробітку ґрунтів; застосування систем екологічних сівозмін з урахуванням ґрунтових і кліматичних умов основних зон держави і спеціалізації сільськогосподарських товаровиробників; зменшення пестицидного навантаження на навколишнє середовище; внесення мінеральних добрив раціональним способом в науково-обґрунтованих дозах; проведення заходів щодо покращення природних сінокосів і пасовищ та ін. А з боку держави необхідним вбачається посилення контролю за використанням земель сільськогосподарського призначення, а також забезпечення фінансування землеохоронних і ґрунтозахисних заходів.

Список використаних джерел:

1. Шульга М.В. Сільськогосподарське землекористування – умова сталого розвитку сільських територій // Сучасні досягнення наук земельного, аграрного та екологічного права: зб. матер. круглого столу (24 травня 2013 р.) / за ред. Шульги М.В., Саннікова Д.В. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2013. – С. С. 60-62.
2. Статівка А.М. Деякі принципи екологічної політики в сільському господарстві України // Правове життя сучасної України: матер. Міжнар. наук. конф. проф.-викл. складу (Одеса, 20-21 квітня 2012 р.). Т. 3 / відп. за вип. В.М. Дьомін / Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». – Одеса: Фенікс, 2012. – С. 407-408.
3. Правове регулювання екологічних, аграрних та земельних відносин в Україні: сучасний стан і напрями вдосконалення: монограф. / [А.П. Гетьман, М.В. Шульга, А.М. Статівка та ін.]; за ред. А.П. Гетьмана та В.Ю. Уркевича. – Х.: Право, 2012. – 448 с.

Кривко М.Є.,

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
здобувач кафедри земельного і аграрного права*

ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРУ ПОСТАВКИ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ТОВАРОВИРОБНИКАМИ

Реалізація лікарських рослин може здійснюватися сільськогосподарськими товаровиробниками за допомогою договору поставки. Спеціальне правове регулювання відносин поставки лікарських рос-

лин на сьогодні в Україні відсутнє, а отже особливості змісту даного договору формуються відповідно до загальних положень про поставку Цивільного та Господарського кодексів України з урахуванням особливих характеристик лікарських рослин як специфічного предмету договірних відносин. Із аналізу вищевказаних нормативно-правових актів та з урахуванням специфіки предмету даного договору, можна прийти до висновку, що особливостями договору поставки лікарських рослин сільськогосподарськими товаровиробниками є наступні:

За договором поставки лікарських рослин сільськогосподарський товаровиробник зобов'язується передати (поставити) у зумовлені строки (строк) покупцеві лікарські рослини, а покупець зобов'язується прийняти лікарські рослини і сплатити за них певну грошову суму.

Предметом договору поставки лікарських рослин є лікарські рослини (цілісні рослини чи їх частини – лікарська рослинна сировина), що повинні бути визначені в договорі відповідно до вимог міжнародної фармакогностичної номенклатури, та відносяться до лікарських рослин відповідно до положень ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал», які вже вирощені сільськогосподарським товаровиробником або будуть вирощені в майбутньому.

Постачальником за договором поставки лікарських рослин є сільськогосподарський товаровиробник, що наділений спеціальною правосуб'єктністю для виробництва лікарських рослин.

Покупцем за договором поставки лікарських рослин є будь-який господарюючий суб'єкт незалежно від організаційно-правової форми чи форми власності, який провадить діяльність із виробництва лікарських препаратів або ж здійснює посередницьку діяльність у сфері купівлі-продажу лікарських рослин.

Істотними умовами договору поставки лікарських рослин необхідно вважати його предмет, ціну, номери та індекси стандартів, технічних умов або іншої документації про якість лікарських рослин, строк дії договору, порядок відвантаження лікарських рослин, а також кількість лікарських рослин, порядок і умови доставки.

Договір поставки лікарських рослин є консенсуальним, оскільки даний договір вважається укладеним з моменту досягнення сторонами за договором згоди за всіма істотними умовами, а права й обов'язки сторін виникають з моменту підписання договору до передання предмету договору від постачальника до покупця.

Договір поставки лікарських рослин є оплатним договором, оскільки передбачає обов'язок покупця здійснити плату за передані йому лікарські рослини.

Договір поставки лікарських рослин є двостороннім договором, оскільки створює права та обов'язки для обох сторін.

Договір поставки лікарських рослин відноситься до майнових договорів, оскільки пов'язаний із зміною майнового стану сторін після його укладання.

Договір поставки лікарських рослин відноситься до договорів про передачу майна у власність.

Договір поставки лікарських рослин не потребує обов'язкового нотаріального посвідчення чи державної реєстрації.

*Кульчій І.М.,
аспірант кафедри земельного та аграрного права
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА ЗА УЧАСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

За умов переходу до ринкової системи господарювання, не виважена аграрна політика держави негативно вплинула на діяльність сільськогосподарських товаровиробників, що зумовило низький рівень аграрного виробництва, який загрожує продовольчій безпеці держави. Така ситуація зумовлює запровадження якісно нових змін у їх діяльності. Водночас диверсифікація аграрного виробництва, як альтернативна модель виживання та подальшого розвитку сільськогосподарських товаровиробників в умовах постійної зміни кон'юнктури здатна адаптувати останніх до ринкових умов.

Разом з тим, з'ясовуючи питання диверсифікації аграрного виробництва не варто застосовувати обмежений підхід, розуміючи при цьому, лише виробництво нової продукції рослинного і тваринного походження або зміну асортименту. Слушно зазначити, що деякі зарубіжні вчені останнім часом висловлюються за широкий підхід до диверсифікації виробництва, який полягає у передислокації ресур-